

Socin. in consil. 98. num. 15. volum. 4. prater alios in dicto cap. licet.

2 Non obstat allegatio Capituli, qua solum nititur, dicens, fuisse spoliatum a p[re]d. sua possessione percipiendi d. decimas, p[re]ceptis sine decretis iudicum d. Episcopi absq[ue] aliqua cognitione caus[ar]um latis, quam obrem ante omnia petit se restitui atq[ue] tueri in sua possessione absq[ue] eo, quod agatur de petitorio, quod suspendit, per trita iuris regulam; Quod spoliatus ante omnia debet restitui. ut in l. si quis ad se fundum, C. ad l. Juliam de vi, & in c. 1. & in c. in literis, de rest. spoliat. & utrobiz, & alibi communiter doct. & in l. fin. ut. 10. part. 7.

3 Nam respondet, hoc non obstat tum ex sup. dd. quia Episcopus probatam habet æqualem possessionem p[re]ter titulum, & ita nō potest dici spoliatum esse, quod asserit d. Capitulum.

Tum etiam, quia licet verum spoliū daretur, adhuc non esset scien[da] d. restitutio postulata a Capitulo: quia obest sibi notorius defectus proprietatis ex defectu tituli: quem titulum habet Episcopus. vt ex processu apparet. Et notorius defectus proprietatis, privilegio, vel alio simili titulo impedit restitutionem fieri spoliato: quia spoliatus non restituitur, quando notorie constat de non iure ipsius, & de iure contrario spoliantis, quo casu fallit & non procedit supradicta. iuris regula, vt probat text. in c. significasti, de diuort. & in c. ad decim. de rest. spoliat. lib. 6. & ibi gl. & doct. Innocent. in c. constituta Summa, nu. 26. de caus. poss. & p[ro]p[ri]et. idem Abb. in c. in literis, n. 10. & 28. de rest. spoli. sequuntur plurimi & eos referens Aymon Craves. consil. 302. n. 6. & Auend. c. 4. p[re]l. nu. 11. fol. 44. Socin. in reg. 379. incip. spoliatus, n. 11. fall. & optime Celsus consil. 107. n. 16. vbi allegat d. c. ad decimas, & ibi Ioan. Monach. & Ioan. Andr. in Nouell. de rest. spoliat. lib. 6. idem Celsus consil. 119. n. 6. vbi alios allegat. Et est communis sententia secundum Alex. n. 14. la. on. 43. in d. l. naturaliter, §. nihil commune, ff. de acquir. possess. vbi plures idem tenentes allegant. Quos & alios referens testatur magis communem opin. Ant. Gom. in l. 45. Taur. 12. 183. eand. communem appellat Cou. in quarto de spoliat. 2. part. c. 7. §. n. 9. 10. & seq.

4 Perq[ue] instrumenti inspectio dicitur constare notorie de non iure agentis, vt in proposito tradit Socin. consil. 87. n. 23. ad fin. vol. 3. quem refert & sequitur Aymon vbi supra. inferens ex eo, quod admitti debet exceptio proprietatis, quando eius probatio impletur per solam productionem instrumenti, cui nihil opponi possit, sicut in proposito contingit, cum aduersus p[re]d. instrumentum nihil, quod p[re]stet, oppositum fuerit, vt apparet ex processu, nec opponi possit, vt constat ex probationib. factis per d. Episcopum circa perpetuam obseruantiam d. instrumentorum, quæ possessionum dicuntur.

5 Et quod per offensionem instrumenti dicatur in continenti probari, tenet Bald. in l. 2. n. 1. C. de edict. Diu. Adria. sollen. Decius & eum referens Rolan. a Valle consil. 1. n. 30. vol. 1. Dicitur etiam notorium quod ex actis colligitur & quequid est probatum in iudicio secund. Cels. d. consil. 116. n. 6.

6 Pro quo facit: nam libro censuali antiquo alicuius Ecclesie creditur in p[re]iudicium soluentis, dum modo reperiatur & conferuetur in loco non suspecto secundum Abb. per text. vbi in c. ad aduentum, n. 4. de p[re]scr. & ibi Adria. Roman. consil. 127. tradit alios referens Aule. l. c. 19. p[re]l. in gl. Esten. n. 13. fol. 186. Et licet in p[re]iudicium tertij tantum semiplene probet, vt colligitur ex Roman. vbi supra, & tenet p[re]terea Carol. Molin. & eū referens Menoch. de arbit. iudic. lib. 2. Cent. 1. casu 3. nu. 4. pag. 138 de quo etiam videndus Crauet. de antiquit. temp. 1. part. in cap. incip. quid in lib. officialis, fol. 80. & 81. Hoc

tamen cessat in proposito, quia optime probatum est, consuetudine integram fidem dari huiusmodi libris & instrumentis possessionum tam in iudicio, quam extra.

Sic etiam per libros positos in archiuo publico ciuitatis, probantur census & redditus ipsius secundum Auend. c. 21. p[re]l. n. 2. lib. 1. fol. 133.

Confirmatur sup. dicta ex optime deductis per Iacob. Menoch. in 4. respons. causa Fenariens. nu. 31. vbi resoluit, quod licet exceptio notorij defectus dominij seu iuris agentis in possessorio admitti debeat & soleat secundum doct. in d. §. nihil commune, Alex. Decius & Socin. in consiliis ibi per eum relatis, hoc tamen locum sibi non vendicat, nisi notorie copulatiue constet de non iure spoliati, & de iure spoliantis, vt in l. fin. C. de rei ver. secundum plures Doct. quos ibi refert, & p[re]terea sentit Abb. in dict. c. in literis, num. 10. & optime Socin. in dicta regul. spoliatus ante omnia, n. 11. fall. vbi limitat in matrimonialibus & beneficialibus, in quibus opponi potest de notorio defectu iuris ipsius agentis, etiam si non constet de iure opponentis, sequitur plures referens Anton. Corset. in 5. fall. d. regula spoliatus, & c. 14. tractat. diuers. doct. fol. 407. Sed in proposito nostro constat notorie de non iure Capituli per inspectionem instrumenti possessionum dictæ Ecclesie Sanctæ Mariæ: vbi Capitulum asserbat, esse descriptum p[re]dict. p[re]dium, & tamen apparet euidenter non esse. Item constat notorie de iure Episcopi per inspectionem instrumenti suarum possessionum, vbi h[ic] super quibus agit, sunt descriptæ: Igitur nullo modo habet locum in proposito regula supradicta. scilicet: Quod spoliatus ante omnia sit restituendus per supradicta. Et hoc modo intelligenda sunt latius tradita per eundem Menoch. respons. n. 74. & seq. vbi cum latissime iure probauerit notoriam iniuriam petitis restitutionem possessionis, eam imp[er]ire, respondet & satisfactis p[re]cedentibus a nobis dictis: quia p[re]dictæ ipsius responsiones, quamuis non plene concludant in notorio defectu dominij, debent intelligi, quando non constat simul & copulatiue de non iure spoliati, & de iure spoliantis, secundum eandem auctorem d[icitur] responso 4. n. 31. Socin. Anton. Corset. vbi supra.

Pro eadem responsione ad intentum Capituli est bonus text. non satis commendatus in l. fin. §. si. ff. quod metus causa, vbi clare probatur, quod coactus soluere propter p[re]nas & multas iudicis non rite impositas, si repetat solutum, repellitur per exceptionem rei debite. Quem text. notabilem ad hoc dicit Bart. in l. a Diuo Pio, §. in venditione, num. 6. ff. de re iudic. & ibi Alexand. num. 5. & sequentibus, & magnificiunt relati per Mexiam in l. Reg. Tolos. §. fundamento 1. partis, nu. 4. fol. 14. vbi numeris sequentibus plurima circa illum textum, & ex eo notat & congerit, quæ in proposito conducunt: notat etiam & commendat valde Ripa in dict. §. nihil commune, num. 74. dicens, esse text. ibi clarum pro sexta fallentia, quam ibi constituit ad regulam; Quod spoliatus ante omnia sit restituendus, a se prius positam, num. 46. vt non procedat in spoliato per vim compulsiuam: referensque ex Alexandro, quod tenuta nulliter concessa debet per iudicem confirmari, si petatur & de iure petentis constet. Quam limitationem Ripæ plures auctores eam tenentes referens optime probat & defendit idem Menoch. in primo remedio recuperand. possess. quæstion. 10. numer. 102. & sequentibus, & Anton. Corsetus optime vbi supra, tenent. 32. dixi ego latius in meo tractatu de iuramento confirmat. 3. parte, c. ap[er]te ultimo, numero 7. & sequentibus. Fortius v[er]get, quod ex dicta leg. fin. §. fin. notat Alberic. in l. si de vi, volum. final. ff. de iudiciis, scilicet quod si a iudice fiat spoliatio, & bona domino proprio tradantur, reuocatio non fit, vbi vero

vero a priuata sit spoliatio, tunc fit restitutio, etsi spoliator de dominio in continenti probare vellet, quem refert & sequitur, late probans differentiam inter hæc duo, Menoch. in 8. remed. recuper. possess. num. 27. & seq. Et num. 28. rationem illam assignat ad illum text. ex aliorum interpretatione: quia ibi clare constabat, rem illius fuisse, cui eam adiudicauit iudex, vel, quia ibi res cedebat in solutionem veri debiti. Quæ omnia in proposito nostro mire concinunt, cum Episcopalis dignitas probatum habeat dominium harum decimarum. Item & possessionem & antiquam percipiendi eas. Ideoq[ue] mandata iudicum, quibus collectores compulsi sunt eas soluere, ipsi dignitati, quamuis iuris ordinis p[re]termisso decreta fuissent, sustinentur optimo iure, atque confirmari debent, non vero reuocari, cum constet de veritate debiti, proprietate atque possessione illius, cui soluta sunt per d. l. fin. §. fin.

11 Qui text. procedit, etiam citatio defuisset secundum Paul. de Castr. in l. si cum nulla, & ibi Alexan. num. 8. ff. de re iudic. quos refert Auiles cap. 10. p[re]l. in gloss. sententias ad os, num. 1. in fin. fol. 149. Idemq[ue] satis constat ex adductis per Mexiam, vbi supra: Quo fit, vt minime dici possit cum vitio peruenisse possessionem harum decimarum ad dignitatem Episcopalem conuentam, eum antea multo tempore ipsa quidem dignitatem possederat: quæ possessio titulo supradicto adiuuata iudicis mandato confirmata fuit, ac proinde non reuocabilis.

Denique in fauorem dignitatis adduco, ius Canonicum nihil vnquam permittit cum peccato, cap. fin. de p[re]scrip. cap. Mattheus, de symonia. Canonis enim p[re]cipuus leopus est atq[ue] vnique propositum, vt fidelium animas Christo Optimo Maximo lucrificat: quia canon temp[er] consulit animæ, gloss. magna. in cap. cum contingat, de surcur.

12 Sed in conscientia sunt maxime periculosa remedia possessoria, nam nullo modo potest quis absq[ue] periculo animæ possessorio remedio agere, etiam si in eo bonum foueat ius, nisi & in iudicio proprietatis res ad eum pertineat, & aliter scienter cognoscendo peccat mortaliter, & ad omnes expensas, damna & interesse parti victæ tenetur, vt late beneque probat Dominus Franciscus Sarmiento Episcopus Astoricen. lib. 2. select. inter p[re]l. cap. 13. num. 5. & seq. vbi num. 6. quod notorius defectus proprietatis excludit remedia spoliij, & quod sic etiam aduocati & procuratores eadem obligatione tenebuntur, si intelligant ex negotij iuribus vel ex facto quod sibi aperte proponitur, actorem nullum fouere ius in negotio petitorio, licet in possessorio ipso manifesta intentio actoris ostendatur & hoc manifeste appareat. Ergo cum causa hæc iure Canonico decidenda sit, & in foro Ecclesiastico nullo pacto in fauorem Capituli, quod solum in possessorio aduersus notorium ius proprietatis fundatur, definiri potest, cum sit peccatum iudexq[ue] ipse licet aduocatus tenebitur in conscientia, si aliud proferat: & restitutio non est facienda spoliato, vbi in ea imminet peccatum, vt cum Abb. tenet Ant. Corset. vbi supra, limitat. 36. Nec obstat, si dicatur, remedium reintegrandæ possessionis esse inductum, ne is, qui aliena occupauit, in peccato mortuus iaceat, vt considerant plures Dd. quia hæc ratio cessat in nostro casu, cum non possit dici, quod dignitas Episcopalis spoliauerit, quia antea possidebat ipsa, vt probatum existit. Non igitur vitiosus possessor est Episcopus, cum sit cum titulo: ac per consequens nec est in peccato, cum titulum & bonam fidem habeat, item & possessionem antiquam, quod sentit Alciat. in l. rem, que nobis, num. 5. in fin. ff. de acquir. possess. Rubens consil. 4. n. 5. 5. refert Menoch. in 15. remed. recuperand. possess. num. 92. fol. 144. Cessante ergo ratione supradicta, cessare debet & dispositio, vt in l. adgeret, §. quamuis, ff. de su-

ro patronat. Tiraguell. in tractat. de cessant. causis. in princip.

SVMARIA.

- 1 Filius originem propriam, vbi natus est, & paternam sequitur eamq[ue] mutare non potest.
- 2 Appellatione cuius in materia statuti, vel consuetudinis, vel alias stricta non comprehenditur, nisi cuius originarius, id est, vbi natus.
- 3 Forensis proprie dicitur ille, qui in loco natus non est.
- 4 Filius quoad honores & munera sequitur originem patris, & non matris, nisi ex alia causa ciuitati matris sit adscriptus.
- 5 Vulgo quæstus sequitur originem maternam.
- 6 Filius sequitur originem matris, non ut matris, sed ut propriam, quando in ea natus est, vel si ibi parentes constituerunt domicilium, non vero si casu et transendo mater ibi peperit filium, num. 7.
- 7 Uxor per matrimonium efficitur de foro & origine viri, & desinit esse propria originis.
- 8 Statuta disponentia de non admittendis in Collegium Doctorum, nisi sint ciues originarij, vel alias qualitates habentes, sunt benigne & non rigide interpretanda, ex quibus nullus prauidens non versatur.

CONSILIVM VII.

Consultus fuit: Utrum Doctor Salmant. sit oriundus siue originarius Placentini Episcopatus, eo, quod mater ipsius fuerit nata in eo, cum tamen, dum esset tenera etatis, alibi perducta fuerit, & extra Episcopatum p[re]dictum nupta patri dicti Doctoris, & coniugos ipsi perpetuum domicilium etiam extra semper habuerint, & dictus Doctor extra quoque dictum Episcopatum natus fuerit necne? In quo dubio (saluo saniori iudicio) aperte iure demonstrabitur, D. Salmant. minime esse nec dici posse oriundum vel originarium dicti Episcopatus Placentini, ex sequentibus.

Primo, quia filius originem propriam, vbi natus est, & paternam sequitur, eamque mutare non potest: ita probat expresse text. in l. assumptio, in princ. iuncto §. 1. ff. ad municip. & de incol. & ibi notat gloss. verbo, non domicilium, & Bart. in l. filios, & ibi gloss. & Da. & in l. origine, C. de municip. & orig. lib. 10. gloss. verb. alienigenas, in cap. 1. de visur. lib. 6. & ibi Doctores, l. as. in l. huiusmodi, §. legatum, num. 18. ff. de legat. 1. Thom. Grammatic. vol. 10. num. 14. Boer. optime decif. 13. num. 1. & seq. vbi num. 13. quod in utroque originis propriæ & paternæ loco domicilium retinet succeditque in honoribus & muneribus tam personalibus quam realibus: & non solum quoad temporalia, sed etiam quoad spiritualia semper retinet, Boer. vbi supra, num. 15. Ergo p[re]dictus Doctor suam originem vel paternam sequitur, non vero Placentinam, quæ est alia.

Secundo, quia appellatione cuius in materia statuti, vel consuetudinis, vel alias stricta non comprehenditur, nisi cuius originarius, id est, ibi natus, iuxta gloss. fin. in l. 1. ff. de tutor. & curator. dat. ab his, Bald. in auth. sed omnino, C. ne uxor pro marito, col. 4. versic. sed hic dubitatur, nu. 12. & Arce. consil. 77. in princ. versic. curia primum dico, quos refert & sequitur Boer. vbi supra, nu. 24. Sed Doctor non fuit natus in p[re]dicto Episcopatu Placentino; Ergo non comprehenditur sub statuto alimæ Ecclesie dictæ ciuitatis in fauorem originariorum eiusdem, loquente circa prouisionem portionum, canonicatum & dignitatum Ecclesie faciendam, de quo nunc agit, p[re]cipue, cum p[re]dictum statutum non vtatur hoc nomine cuius, sed oriundus.

Tertio, quia proprie forensis dicitur ille, qui in loco natus non est, vt cum Paul. de Castr. & Bertachin. resoluit Marian. Socin. Junior consil. 37. num. 8. lib. 1. dicens, quod licet istud dictum Pauli simpliciter consideratum